

## انتخاب بهترین فروشنده با استفاده از تکنیک تصمیم گیری چند معیاره

محمد مهدی جرینی<sup>۱</sup>، حامد شاکریان<sup>۲\*</sup>

<sup>۱</sup> دانشجوی دکتری تخصصی، گروه مدیریت صنعتی، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

email: stu.shakerian@iaut.ac.ir

### چکیده

این مقاله مدل فرآیند تحلیلی سلسله مراتبی را برای انتخاب بهترین فروشنده در میان گزینه های مختلف ارائه می دهد. انتخاب فروشنده مناسب تصمیمی مهم در یک زنجیره تامین است. مدل پیشنهادی این مقاله می تواند در انتخاب فروشنده خوب و کارآمد به شرکت کمک کند. فرآیند تحلیلی سلسله مراتبی یک ابزار تصمیم گیری چند معیاره است که معیار های کمی و کیفی را بررسی می کند.

**واژگان کلیدی:** انتخاب فروشنده، تحلیل پوششی داده ها، فرآیند تحلیلی سلسله مراتبی

### ۱. مقدمه

#### ۱.۱. انتخاب فروشنده

انتخاب فروشنده مناسب تصمیمی مهم در زنجیره تامین است. فروشنده نقش مهمی در دست یابی به اهداف مدیریت زنجیره تامین دارد. از این رو، شراکت استراتژیک با عملکرد بهتر فروشنده باید در زنجیره تامین وجود داشته باشد. فروشنده های منتخب باید براساس چند معیار ارزیابی شوند. ممکن است فروشنده های شخصی ویژگی های عملکردی متفاوتی برای معیار های مختلف داشته باشند (حبیبی و همکاران، ۱۳۹۳). منبع صحیح منبعی است که بتواند کیفیت درست مواد را به موقع و با هزینه ای معقول فراهم کند. انتخاب منبع یا فروشنده غلط برای آشفته کردن موقعیت مالی و عملیاتی شرکت کافی است. در مراتب بالاتر زنجیره تامین، انتخاب فروشنده تا جایی پیش می رود که به یک عنصر کلیدی و اساسی در پروسه صنعتی خرید و یکی از فعالیت های عمده و مهم حرفه ای ها در صنعت تبدیل می شود. فروشنده ها بهترین دارایی های غیر پولی هر سازمان هستند. امروزه، شرکت های خریدار از فروشنده هایشان انتظار عملکرد بیشتری دارند و در عین حال، رابطه خوبی با هم دارند (dulancy, 2012). در این زمینه، مشکل انتخاب فروشنده به تصمیم گیری در مورد چگونگی انتخاب یک فروشنده از میان چندین گزینه بالقوه مربوط می شود. از این رو، شرکت های خریدار فروشنده هایشان را با اصول و قاعده انتخاب می کنند و از این رو، انتخاب فروشنده به یک تصمیم استراتژیک و بسیار مهم تبدیل می شود (دلبری و همکاران، ۱۳۹۴).

#### ۲. زمینه فرآیند تحلیلی سلسله مراتبی

فرآیند تحلیلی سلسله مراتبی یک روش سیستماتیک برای استفاده از سلسله مراتب ها در ساختاردهی یک مسئله تصمیم است. اولین مرحله تعیین معیار ها است. فرآیند تحلیلی سلسله مراتبی در بحث معیار های کمی و کیفی، یک نظریه اندازه گیری است. فرآیند تحلیلی سلسله مراتبی از مقایسه دو تایی استفاده می کند که بسیار دقیق تر از روش امتیاز بندی است (saaty, 2014). روش مقایسه دو تایی قسمتی از فرآیند تحلیل سلسله مراتبی است و جزئیات آن به شرح زیر است:

(۱) تعریف مسئله و تعیین راه حل مطلوب،

(۲) ساختار دهی سلسله مراتب با هدف کلی مدیریتی (بالاترین سطوح) از طریق سطوح متوسط و میانجی برای سطحی که در آن جا کنترل می تواند مشکل را حل یا سبک کند،